

Asia: VN/32927/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta ympäristönsuojelulain, vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain ja luonnonsuojelulain mukaisista tietovarannoista

Asian tausta ja valmistelu

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ehdotettu sääntely selkeyttää viranomaisten rekisterinpitoon ja henkilötietojen käsittelyyn liittyviä vastuita sekä parantaa sääntelyn yhdenmukaisuutta tietosuojavaatimusten kanssa. Muutokset eivät lähtökohtaisesti edellytä uusien tietovarantojen tai järjestelmien perustamista. Ehdotettu sääntely sisältää useita muutoksia lainsäädäntöön. Metsähallitus ei ole ollut sääntelyn valmistelussa mukana. Metsähallituksen näkemyksen mukaan henkilötietojen käsittelyyn liittyvien vastuiden osalta valmistelu on ollut perusteellista, mutta muiden tietojen alkuperän ja omistajuuden sekä luovuttamisen arviointi on jäänyt esityksessä puutteelliseksi.

Metsähallitus on 10.9.2021 luonnonsuojelulain valmistelun yhteydessä nostanut esiin tarpeen selkiyttää yhteistyötä, roolitusta ja tehtävänjakoa luontotiedon hallinnan kokonaisarkkitehtuurissa. Metsähallitus on jo tuolloin tuonut esiin, että lakiesitys on jäänyt monelta osin hyvin yleiselle tasolle ja korostanut myöhemmin annettavan asetuksen merkitystä. Metsähallituksen näkemyksen mukaan nyt lausuttavana oleva hallituksen esitys ei edelleenkään riittävällä tasolla selkeytä edellä mainittuja asioita, eikä varmista tiedonhallinnan pidemmän aikavälin tavoitteiden saavuttamista. Roolien jäädessä edelleen verrattain epäselviksi, ei yhtenäistä tavoitetilaa tulla välttämättä saavuttamaan. Metsähallitus toteaaakin, että mikäli tällä esityksellä on tarkoitus vaikuttaa edellä esiin nostettuihin seikkoihin, tulee perusteluita täydentää ja selkeyttää tältä osin.

Metsähallitus pitää tärkeänä, että lainsäädäntö luo selkeät ja yhtenäiset puitteet viranomaisten tuottamien tietovarantojen hallinnalle ja käytölle. Tietojen hyödyntämisen tulee perustua läpinäkyvään ja selkeään sääntelyyn, joka tukee sekä viranomaistoiminnan jatkuvuutta että yhteiskunnan toimintavarmuutta.

Nykytila: lainsäädäntö

Lausuntonne

-

Nykytila: käytäntö

Lausuntonne

Metsähallituksen Julkiset hallintotehtävät ylläpitävät paikkatietoaineistoja, joita voidaan luovuttaa aineistopyyntöjen perusteella. Valtion omistamien suojelualueiden biotooppikuviot on julkaistu avoimena WFS-rajapintana. Metsähallituksen keräämä lajistotieto on tallennettu LajiGIS-aineistoon, ja tiedot ovat avoimesti saatavilla lajitietokeskuksen (laji.fi) kautta. Myös sensitiivisiin lajeihin liittyvää aineistoa voi saada tekemällä aineistopyynnön.

Merialueilta kerättyä tietoa julkaistaan vedenalaisen meriluonnon karttapalvelussa.

Metsähallitus edellyttää, että lähde mainitaan aineiston julkaisun yhteydessä.

Nykytilan arviointi

Lausuntonne

-

Keskeiset ehdotukset

Terminologia

-

Ympäristönsuojelulain tietojärjestelmä korvataan useilla eri tietovarannoilla

-

Ympäristönsuojelulain tietovarantosäätely

-

Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain tietovarantosäätely

Esityksen sivulla 13 todetaan, että ”Suomen ympäristökeskuksen kuuluu muun muassa myös kerätä tiedot Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaan suojeltavista alueista, joka käytännössä kerätään luonnonsuojelun tietovarannosta teknisesti ja jota hyödynnetään vesienhoidossa.”

Metsähallitus esittää, että perusteluissa täsmennettäisiin, mitä ’EU-lainsäädännön mukaan suojeltavat alueet’ tarkoittaa vesienhoidon tietovarannon kannalta (esim. VPD:n suojelualueiden rekisterin Natura 2000 -kohteet ja muut suojelualuekategoriat), jotta tietojen lähde, käyttötarkoitus ja vastuut ovat yksiselitteiset

Luonnonsuojelulain tietovarantosäätely

Ehdotettu säätely selkeyttää viranomaisten rekisterinpitoon ja henkilötietojen käsittelyyn liittyviä vastuita sekä parantaa säätelyn yhdenmukaisuutta GDPR-vaatimusten kanssa. Vaikka muutokset eivät edellytä uusien tietovarantojen tai järjestelmien perustamista, on Metsähallituksen näkökulmasta tärkeää varmistaa myös muun kuin henkilötietodatan omistajuuden ja roolien selkeys. Lisäksi termistön täsmennykset tulee arvioida huolellisesti.

Metsähallituksen rooli ulottuu henkilötietojen käsittelyä laajemmalle ja Metsähallitus tuottaa huomattavan määrän ympäristö- ja luontotietoa. Metsähallituksen näkökulmasta on tärkeää, että muun kuin henkilötiedon luovutuksen ja uudelleenkäytön tulee perustua hallittuihin ja tarkoituksenmukaisiin menettelyihin ympäristötiedon avoimen jakamisen periaatteiden puitteissa. Muiden kuin henkilötietojen luovuttamisen yhteydessä on ensiarvoisen tärkeää, että lainsäädännöllä varmistetaan tiedon lähteen mainitsemisen vaatimus.

Julkisin varoin kerätyn luontotiedon osalta maksuttoman tiedonsaannin tulisi koskea koko Metsähallitusta sillä perusteella, että Metsähallituksen lakisääteinen tehtävä on valtion maa- ja vesiomaisuuden hoitaminen.

Luonnonsuojelulain 120 §:n 2 momenttiin ehdotetun muutoksen myötä mahdollistuu yksityisten suojelualueiden sekä perinnebiotooppien luontotyyppitietojen jakaminen avoimena datana. Muutos mahdollistaisi kaikkien luonnonsuojelualueiden luontotyyppitietojen jakamisen avoimesti sekä Metsähallituksen avoimen datan palveluiden jatkokehityksen, mikä edesauttaa luontotyyppitiedon saatavuutta (ympäristötiedon avoimuutta) sekä vähentäisi Metsähallituksen tarvetta käsitellä

luonnonsuojelualueiden luontotyyppitietoja koskevia aineistopyyntöjä nykyisessä laajuudessa. Metsähallitus pitää esitettyä muutosta tarpeellisena.

Henkilötietojen suojaan liittyvän kansallisen liikkumavaran käyttö ja siihen liittyvät arvioinnit

-

Vaikutukset

Ympäristövaikutukset

Ehdotettu muutos luonnonsuojelulain 120 §:n 2 momenttiin mahdollistaa yksityisten suojelualueiden luontotyyppitietojen jakamisen avoimena datana. Muutoksen myötä kaikkien luonnonsuojelualueiden luontotyyppitiedot voidaan julkaista avoimesti, mikä parantaa ympäristötiedon saatavuutta ja tukee avoimen datan palveluiden kehittämistä. Tämä vähentää myös Metsähallituksen luontopalvelujen tarvetta käsitellä luontotyyppitietojen aineistopyyntöjä nykyisessä laajuudessa.

Viranomaisvaikutukset: Toiminta ja palvelujen tuottaminen

-

Viranomaisvaikutukset: Tiedonhallinnan muutokset

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Tietosuojavaikutukset

-

Tietoyhteiskuntavaikutukset

-

Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

-

Vaikutukset eräisiin perusoikeuksiin

-

Ahvenanmaa

-

Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta

62 §. Seuranta- ja tarkkailumääräykset

-

85 a §. Ympäristölupa-asioita koskeva tietopalvelu

-

116 §. Rekisteröinti-ilmoitus toiminnan rekisteröintiä varten

-

143 §. Ympäristön tilan seuranta

-

149 a §. Kansalliset päästöinventaarit ja -ennusteet sekä inventaarioraportit

-

197 §. Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

-

19 a luku. Tietovarannot ja tiedonhallinta

201 a §. Ympäristönsuojelun tietovarannon käyttötarkoitus

-

201 b §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon tallennettavat tiedot ja tallennusvastuut

-

201 c §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon muiden lakien nojalla tallennettavat tiedot

-

201 d §. Ympäristönsuojelun tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

-

201 e §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon liittyvät vastuut

-

201 f §. Viranomaisten oikeus saada ympäristönsuojelun tietovarannon tietoja maksutta

-

201 g §. Viranomaisten oikeus saada ympäristönsuojelun tietovarannon salassapidettäviä tietoja

-

201 h §. Maaperän tilan tietovarannon käyttötarkoitus

-

201 i §. Maaperän tilan tietovarantoon tallennettavat tiedot ja tallennusvastuut

-

201 j §. Maaperän tilan tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

-

201 k §. Maaperän tilan tietovarantoon liittyvät vastuut

-

201 l §. Viranomaisten oikeus saada maaperän tilan tietovarannon tietoja maksutta

-

201 m §. Viranomaisten oikeus saada maaperän tilan tietovarannon salassapidettäviä tietoja

-

201 n §. Ilman epäpuhtauksien päästöjen tietovaranto

-

201 o §. Tietojen laatu

-

210 §. Salassapitovelvollisuus ja salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

-

222 §. Ympäristönsuojelun tietojärjestelmä ja 223 §. Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään talletettavat tiedot

-

240 §. Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään talletettavat tiedot

-

Laki jätelain muuttamisesta

29 §. Jätteen luovuttaminen

-

118 a §. Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus elintarvikejätteestä ja 119 §. Kirjanpitoon sisällytettävät tiedot ja niiden käsittely

-

142 §. Jätehuollon rekisterit ja tuottajarekisteri

-

Laki merenkulun ympäristönsuojelulain 9 luvun 6 §:n 5 momentin muuttamisesta

9. luku. Jätteiden vastaanottojärjestelyt satamassa

6 §. Sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen

-

Laki ympäristövahinkorahastosta annetun lain 32 §:n muuttamisesta

32 §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon tallennettavat tiedot

-

12 luku. Vesioikeudellinen yhteisö

2 §. Yhteisön jäsenyys ja jäsenluettelo

-

6 §. Vesiyhteisörekisteri

-

8 §. Yhteisön rekisteröinti ja tietojen tallennusvastuu

-

9 §. Tietojen merkitseminen

-

10 §. Oikeus saada tietoja

-

19 §. Yhteisön purkautuminen

-

18 luku. Erinäisiä säännöksiä

1 §. Ympäristönsuojelun ja luonnonsuojelun tietovarantoihin tallennettavat tiedot

-

2 §. Tietojen tallennusvastuu

-

3 §. Väyläviraston oikeus saada tietoja maksutta

-

19 luku. Voimaantulo.

21 §. Vesipääätösrekisteri

-

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. Tarkoitus

-

2 a luku. Pohjavesialueet

10 d §. Pohjavesialueen määrittämisen ja luokituksen valmistelu

-

10 f §. Pohjavesialueen suojelusuunnitelman valmistelu

-

4 a luku. Merenhoidon järjestäminen

26 b §. Merenhoitosuunnitelma

-

5. luku. Erinäiset säännökset, tietovarannot ja tiedonhallinta

28 c §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon käyttötarkoitus

-

28 d §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietosisältö

-

28 e §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietojen tallennusvastuut

Esityksen sivulla 14 todetaan, että ”Rannikkovesien ulkopuolisia merivesiä koskevan seurannan järjestämisestä vastaa Suomen ympäristökeskus yhteistyössä Ilmatieteen laitoksen, Luonnonvarakeskuksen, Ruokaviraston, Metsähallituksen sekä puolustusvoimien kanssa.”

Metsähallitus vastaa kahdesta seurantaohjelmasta (Rannikkovesien hiekka- ja sorapohjat ja Rannikkovesien putkilokasviseuranta), jotka nimensä mukaisesti sijaitsevat rannikkovesillä.

Edelleen esityksen sivulla 14 todetaan, että ”Merenhoidossa on mukana useita eri viranomaisia ja ministeriöiden alaiset tai ohjaamat viranomaiset, laitokset ja yksiköt vastaavat omalla toimialallaan merenhoitosuunnitelmaa varten tarvittavan tiedon tuottamisesta, kokoamisesta ja toimittamisesta sekä merenhoitosuunnitelman toimeenpanosta. Näitä ovat Metsähallitus, Luonnonvarakeskus, Suomen Riistakeskus, Ruoka-virasto, Ilmatieteen laitos, Väylävirasto ja Liikenne- ja viestintävirasto.”

Laissa vesien ja merenhoidon järjestämisestä on todettu, että: ”Suomen ympäristökeskus, Ilmatieteen laitos, Luonnonvarakeskus, vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomainen sekä Metsähallitus vastaavat merenhoidon seuranta- ja muista tehtävistä toimialoillaan. Lisäksi Metsähallituslaissa todetaan, että: Metsähallitus hoitaa sille säädetyt julkiset hallintotehtävät, joita ovat: 4) vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetussa laissa (1299/2004) säädetyt tehtävät;”

Esityksen sivulla 50 todetaan, että ”Tässä esityksessä ei kuitenkaan tarkastella viranomaisten tehtäviä ja vastuita muilta kuin tietovarantojen ja tietosuojasta johtuvien velvoitteiden osalta. Valmistelussa on kuitenkin tunnistettu, että jossain myöhemmässä hankkeessa olisi tarkistettava sekä vesienhoidon että merenhoidon viranomaisten tehtäviä ja vastuita koskevaa sääntelyä perustuslain 2 §:n ja 80 §:n valossa.”

Metsähallitus kannattaa sitä, että vastuita selkeytetään tietosuojan näkökulmasta, mutta samalla on tarpeen varmistaa, että ’lakisääteisiin tehtäviin perustuva’ tallennus- ja tiedonsaantivastuu voidaan tulkita johdonmukaisesti myös silloin, kun tehtävävastuut on määritelty yleistasolla. Tämä edellyttää perusteluihin/esimerkkikartoitusta siitä, mitä tietokokonaisuuksia kukin toimija käytännössä tuottaa.

Esityksen sivulla 98 todetaan 28 e §:n (Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietojen tallennusvastuut) osalta, että pykälässä olisi kaksi momenttia. Tallennusvastuut perustuisivat kunkin vesien- ja merenhoitoon osallistuvan viranomaisen ja tutkimuslaitoksen lakisääteisiin tehtäviin. Tallennusvastuu kattaisi myös tallentamisen järjestämisen tietovarantoon liittyen esimerkiksi vesitutkimuslaboratorioiden sopimusperusteisen näytteidenottotulosten siirtämiseen teknisen käyttöyhteyden avulla.”

Metsähallituksen näkemyksen mukaan perusteluissa tulisi antaa esimerkkitasolla ’tietolajikohtainen’ vastuumapping (kuka tuottaa/validioi/mihin järjestelmään tallentaa), jotta ’lakisääteiseen tehtävään perustuva’ tallennusvastuu ei jää tulkinnanvaraiseksi.

Edelleen esityksen sivulla 98 ”Tiedon tuottava viranomainen ja tutkimuslaitokset olisivat vastuussa tuottamastaan tiedosta ja sen laadusta. Jos kuitenkin viranomaisen tietojärjestelmässä tai -varannossa olisi toisen tuottamaa tai toiselta peräisin olevaa tietoa, ei tietojärjestelmästä tai varannosta vastaava viranomainen vastaisi tiedon laadusta, jollei se olisi itse arvioinut tai todentanut tietoa.”

Metsähallitus toteaa lisäksi, että LajiGis järjestelmään on tallennettu myös esimerkiksi ELYjen vesienhoidon kasvillisuusseurantatietoja, joten on hyvä, että tiedon laadun vastaamisesta säädetään.

Esityksen sivulla 36 todetaan, että ”Vesien- ja merenhoitolaissa ja sen nojalla sekä vesihuoltolain ja terveydensuojelulainsäädännön nojalla ympäristönsuojelun tietojärjestelmään tallennettavaksi säädetyt vesiä koskevat tiedot tallennetaan Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämiin tietojärjestelmiin.”

Metsähallitus tallentaa omat seurantatietonsa LajiGis-järjestelmään, josta siirtyvät SYKE:n PISARA-järjestelmään. Näidenkin tietojen osalta primääritallennuspaikka on kuitenkin LajiGis.

Esityksen sivulla 96 todetaan, että ”Vesienhoidossa ja merenhoidossa käytetään laajasti tietoja eri hallinnonaloilta, joita viranomaiset ja laitokset tuottavat ja kokoavat vesienhoitosuunnitelmia ja merenhoitosuunnitelmaa varten. Osa näistä tiedoista sisältyy siten jo muihin tietovarantoihin kuten esimerkiksi luonnonsuojelun tietovarantoon tai maa- ja metsätalousministeriön tai Luonnonvarakeskuksen tietovarantoihin. Kun näiden muiden tietovarantojen tiedoista tuotetaan, kootaan ja toimitetaan osin myös vesienhoidossa ja merenhoidossa käytettäväksi, tulee tiedoista tältä osin käyttötarkoituksen perusteella myös vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietoja.”

Koska esitys eksplisiittisesti katkaisee kytköksen YSL:n tietovarannosta ja luo vesien/merenhoidolle oman tietovarannon, mutta toteaa että osa tiedoista tulee muista tietovarannoista (kuten luonnonsuojelun tietovaranto), viittaus kohdistuu todennäköisimmin sellaisiin luontotietoihin, joita vesienhoidossa/merenhoidossa hyödynnetään paineiden, toimenpiteiden ja suojelualueiden arvioinnissa, kuten:

- Natura 2000 -alueiden rajaukset ja suojeluperusteet,
- muut suojelualueet ja suunnitelmat (vesiin kytkeytyvät luontotyytit/elinympäristöt),
- mahdollisesti uhanalaiset lajit/luontotyytit vesiekosysteemeissä.

Tätä tulkintaa tukee se, että vesien- ja merenhoidon suunnittelun kuvauksessa linkitetään suoraan luonto- ja lintudirektiiveihin.

Metsähallitus ehdottaa perusteluihin täsmennystä siitä, mitä luonnonsuojelun tietovarannon tietokokonaisuuksia vesienhoidon ja merenhoidon tietovaranto käytännössä hyödyntää (esim. Natura 2000 ja muut vesiriippuvaiset suojelualueet), jotta 'käyttötarkoituksen perusteella' tulkinta on ennakoitava.

Esityksen sivulla 98 todetaan, että "Ehdotetun 2 momentin mukaan kukin tietoja tallentava viranomainen ja tutkimuslaitos vastaisivat myös oman toimialansa mukaisten tietojen luovuttamisesta vesienhoidon ja merenhoidon tietovarantoon. Tämä edellyttää tietoa tallentavalta sitä, että sen tiedot ovat siirtokelpoisessa muodossa. Säännöksellä varmistettaisiin, että tiedot saadaan tietovarantoon teknisten rajapintojen avulla."

Metsähallitus toteaa, että kohdassa puhutaan rajapinnasta, mutta esimerkiksi LajiGis:n (ja tämän korvaavan järjestelmän) Metsähallituksen seurantatietojen siirto SYKE:n PISARA-järjestelmään, max kerran vuodessa, on varmasti mahdollista toteuttaa myös ilman rajapintaa.

Rajapintavaatimusta tulee tulkita teknologianeutraalisti: myös määräajoin toteutettava automatisoitu tiedonsiirto voi täyttää vaatimuksen, kunhan tiedot ovat siirtokelpoisessa muodossa ja siirto on hallittu.

28 f §. Tietojen laatu

Metsähallitus kannattaa täsmennystä, joka vastaa käytäntöä, jossa esimerkiksi eri viranomaisten tuottamia seurantatietoja voi sijaita Metsähallituksen järjestelmissä (kuten LajiGIS), mutta alkuperäinen tuottaja vastaa sisällön laadusta.

28 g §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tekninen toimivuus ja käytettävyys

-

28 h §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

-

28 i §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon yhteisrekisterinpito

-

28 j §. Oikeus saada vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietoja maksutta

Esityksen sivulla 16 todetaan, että:” Vesienhoidon ja merenhoidon tiedoissa on pitkälti kysymys julkisista ympäristötiedoista, joita kerätään ja käsitellään vesienhoidon ja merenhoidon suunnitelmien ja toimenpideohjelmien laatimista varten.”

Esityksen sivulla 38 todetaan, että ”pintavesien osalta sekä sijainti- että seurantapaikkatieto ovat ympäristötietoja ja paikkatietoja. Ne eivät tyypillisesti ole välillisiäkään henkilötietoja, koska seuranta tehdään lähtökohtaisesti yhteisomistuksessa olevilla vesialueilla tai yleisellä vesialueella. Yhteisten vesialueiden omistajuus hajautuu osakaskiinteistöjen lukumäärän myötä. Tämä tarkoittaa, että omistajia tai omistajien joukkoa ei voida helposti tunnistaa. Vain joissain yksittäisissä tapauksissa seuranta tehdään yksityisellä vesialueella, joskaan näitä kohteita ei ole helposti erotettavissa tai tunnistettavissa.”

Metsähallitus toteaa, että mikäli seuranta-asema on yksityisellä vesialueella, jossa omistaja on yksilöitävissä (esim. yksi omistaja ja helposti yhdistettävissä rekistereihin), koordinaatti voi muodostua välilliseksi henkilötiedoksi. Jos taas omistus on erittäin hajautunut tai yleinen vesialue, riski on pienempi – kuten esityksessä todetaan.

Myös tältä osin Metsähallitus kannattaa esitystä, mutta ehdottaa lisäksi, että ohjeistukseen lisätään riskiperusteinen tarkistusmenettely niille harvoille seurantakohteille, jotka sijaitsevat yksityisellä vesialueella ja joiden sijainti voisi yhdistyä omistajatietoon.

28 k §. Oikeus saada vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon salassapidettäviä

Metsähallitus esittää, että myös Metsähallitus lisätään oikeutetuksi salassa pidettävään tietoon.

8 luku. Eliölajien suojelu

73 §. Suurten petolintujen pesäpuiden suojelu

-

11 luku. Vapaaehtoinen ekologinen kompensatio

103 §. Luonnonarvojen tuottaminen

-

104 §. Päätös hyvityksen korvaavuudesta

-

106 §. Hyvittämistietojen saatavuus

-

13 luku. Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja päätöksistä tiedottaminen

117 §. Luonnonsuojelun tietovaranto ja sen käyttötarkoitus

Luonnonsuojelulain nojalla tehdyt sopimukset ja päätökset kuten poikkeusluvut, tullaan jatkossa tallettamaan Metsähallituksen asianhallintajärjestelmään ja ne kuulutetaan metsa.fi -sivuilla, siten että henkilötiedot on poistettu.

118 §. Luonnonsuojelun tietovarannon tietosisältö

-

118 a §. Tietojen tallentaminen luonnonsuojelun tietovarantoon

-

118 b §. Tietovarantoon liittyvät vastuut

Metsähallituksen näkemyksen mukaan yhteisrekisterinpitäjyyden vastuunjako ei ole riittävän konkreettinen ja selkeä. Jää epäselväksi kenellä on vastuu (i) rekisteröityjen oikeuksien toteuttamisesta, (ii) tietopyyntöihin vastaamisesta sekä (iii) yleisessä tietoverkossa julkaistavista tiedoista. Erityisesti niissä tilanteissa, joissa muut viranomaiset tallentavat tietoja Metsähallituksen ylläpitämiin järjestelmiin.

Esityksen sivulla 40 todetaan, että ”Ympäristöministeriö tallentaa valtion luonnonsuojelualueiden paikka- ja ominaisuustiedot alueita koskevan säädösvalmistelun yhteydessä yhteistyössä Metsähallituksen kanssa”. Metsähallitus esittää, että myös Ympäristöministeriö tulisi katsoa yhteisrekisterinpitäjäksi, sillä myös edellä mainittuihin aineistoihin voi sisältyä henkilötietoja. Lisäksi Suomen ympäristökeskus tulisi mahdollisesti lisätä yhteisrekisterinpitäjäksi, mikäli se tallentaa henkilötietoja sisältäviä tietoja.

Säännöskohtaisissa perusteluissa s. 108 todetaan, että (ks. erityisesti alleviivattu kohta): ”Pykälän 3 momentin perusteella Metsähallitus vastaisi tietovarantoon kuuluvien henkilötietojen ja muiden tietojen luovuttamisesta viranomaisille ja muille kuin viranomaisille tietopyyntöjen perusteella. Säännös on tarpeen, jotta yhteisrekisterinpitäjien vastuut tietopyyntöjen käsittelyssä olisivat selkeät. Tämä tietojen luovuttaminen ei koskisi rekisteröityjen pyyntöjä, joissa on kyse yleisen tietosuoja-asetuksen 15 artiklan tarkoittaman tarkastusoikeuden käyttämisestä. Näissä pyynnöissä on kyse rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisesta, joka on kunkin rekisterinpitäjän vastuulla. Säännöksen

tarkoittamia tietoja ei useinkaan olisi tarvetta käytännössä luovuttaa, koska ne ovat julkisia tietoja ja jo laajasti saatavilla yleisessä tietoverkossa.”

Metsähallituksen näkemyksen mukaan tämä tulisi nostaa esille pykälässä, eikä vain perusteluissa, koska muuten pykälän sisältö jää epäselväksi.

119 §. Tiedon laatu

-

120 §. Tietojen luovuttaminen ja oikeus saada tietoja

-

121 §. Päätösten tiedoksi antaminen ja päätöksistä tiedottaminen

-

Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Lausuntonne

-

Lakiehdotus 1, Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta

62 §. Seuranta- ja tarkkailumääräykset

-

85 a §. Ympäristölupa-asioita koskeva tietopalvelu

-

116 §. Rekisteröinti-ilmoitus toiminnan rekisteröintiä varten

-

143 §. Ympäristön tilan seuranta

-

149 a §. Kansalliset päästöinventaarit ja -ennusteet sekä inventaarioraportit

-

197 §. Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

-

201 a §. Ympäristönsuojelun tietovarannon käyttötarkoitus

-

201 b §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon tallennettavat tiedot ja tallennusvastuut

-

201 c §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon muiden lakien nojalla tallennettavat tiedot

-

201 d §. Ympäristönsuojelun tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

-

201 e §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon liittyvät vastuut

-

201 f §. Viranomaisten oikeus saada ympäristönsuojelun tietovarannon tietoja maksutta

-

201 g §. Viranomaisten oikeus saada ympäristönsuojelun tietovarannon salassapidettäviä tietoja

-

Lausunnonantajia pyydetään lausumaan siitä, onko pykälässä 201 g huomioitu oikeat viranomaiset ja mikä lakisääteinen tehtävä kunkin viranomaisen osalta on kyseessä?

Lausuntonne

-

201 h §. Maaperän tilan tietovarannon käyttötarkoitus

-

201 i §. Maaperän tilan tietovarantoon tallennettavat tiedot ja tallennusvastuut

-

201 j §. Maaperän tilan tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

-

201 k §. Maaperän tilan tietovarantoon liittyvät vastuut

-

201 l §. Viranomaisten oikeus saada maaperän tilan tietovarannon tietoja maksutta

-

201 m §. Viranomaisten oikeus saada maaperän tilan tietovarannon salassapidettäviä tietoja

-

Lausunnonantajia pyydetään lausumaan siitä, onko pykälässä 201 m huomioitu oikeat viranomaiset ja mikä lakisääteinen tehtävä kunkin viranomaisen osalta on kyseessä?

Lausuntonne

-

201 n §. Ilman epäpuhtauksien päästöjen tietovaranto

-

201 o §. Tietojen laatu

-

210 §. Salassapitovelvollisuus ja salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

-

Lakiehdotus 2, Laki jätelain muuttamisesta

29 §. Jätteen luovuttaminen

-

118 a §. Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus elintarvikejätteestä

-

119 §. Kirjanpitoon sisällytettävät tiedot ja niiden käsittely

-

142 §. Jätehuollon rekisterit ja tuottajarekisteri

-

Lakiehdotus 3, Laki merenkulun ympäristönsuojelulain 9 luvun 6 §:n 5 momentin muuttamisesta

9. luku. Jätteiden vastaanottojärjestelyt satamassa

6 §. Sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen

-

Lakiehdotus 4, Laki ympäristövahinkorahastosta annetun lain 32 §:n muuttamisesta

32 §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon tallennettavat tiedot

-

12 luku. Vesioikeudellinen yhteisö

2 §. Yhteisön jäsenyys ja jäsenluettelo

-

6 §. Vesiyhteisörekisteri

-

8 §. Yhteisön rekisteröinti ja tietojen tallennusvastuu

-

19 §. Yhteisön purkautuminen

-

18 luku. Erinäisiä säännöksiä

1 §. Ympäristönsuojelun ja luonnonsuojelun tietovarantoihin tallennettavat tiedot

-

2 §. Tietojen tallennusvastuu

-

3 §. Väyläviraston oikeus saada tietoja maksutta

-

19. luku. Voimaantulo

21 §. Vesipäätösrekisteri

-

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. Tarkoitus

-

2 a luku. Pohjavesialueet

10 d §. Pohjavesialueen määrittämisen ja luokituksen valmistelu

-

10 f §. Pohjavesialueen suojelusuunnitelman valmistelu

-

4 a luku. Merenhoidon järjestäminen

26 b §. Merenhoitosuunnitelma

-

5. luku. Erinäiset säännökset, tietovarannot ja tiedonhallinta

28 c §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon käyttötarkoitus

-

28 d §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietosisältö

-

28 e §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietojen tallennusvastuut

-

28 f §. Tietojen laatu

-

28 g §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tekninen toimivuus ja käytettävyys

-

28 h §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

-

28 i §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon yhteisrekisterinpito

-

28 j §. Oikeus saada vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietoja maksutta

-

28 k §. Oikeus saada vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon salassapidettäviä

-

Lausunnonantajia pyydetään lausumaan siitä, onko pykälässä 28 k huomioitu oikeat viranomaiset ja mikä lakisääteinen tehtävä kunkin viranomaisen osalta on kyseessä?

Lausuntonne

-

8 luku. Eliölajien suojelu

73 §. Suurten petolintujen pesäpuiden suojelu

-

11 luku. Vapaaehtoinen ekologinen kompensatio

103 §. Luonnonarvojen tuottaminen

-

104 §. Päätös hyvityksen korvaavuudesta

-

106 §. Hyvittämistietojen saatavuus

-

13 luku. Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja päätöksistä tiedottaminen

117 §. Luonnonsuojelun tietovaranto ja sen käyttötarkoitus

-

118 §. Luonnonsuojelun tietovarannon tietosisältö

-

118 a §. Tietojen tallentaminen luonnonsuojelun tietovarantoon

-

118 b §. Tietovarantoon liittyvät vastuut

-

119 §. Tiedon laatu

-

120 §. Tietojen luovuttaminen ja oikeus saada tietoja

-

121 §. Päätösten tiedoksi antaminen ja päätöksistä tiedottaminen

-

Niemelä Juha
Metsähallitus

Ruuth Anna-Leena
Metsähallitus